

Kun Torkkelin Olli Pobedan seinältä pudotti ja muita voiton hetkiä

Tuovi Paju

Kaikki, jotka ovat olleet mukana yhteisillä Terijoki-matkoillamme, tuntevat Olli Torkkelin ja hänen vaimonsa ja työparinsa Marjutin. Yhdessä Torkkelit ahertavat myös monissa muissa hankkeissa kuin vain näitä reissuja järjestämässä. Nyt, kun Terijoen kirkolle tulee ensimmäinen vuosisata täyteen, kannattaa kerrata eräs vaihe Ollin ja hänen kotikirkkonsa historiassa.

Se alkoi avustusmatkoista rajan taakse ja nimenomaan Terijoelle. Kun Ollia haastattaa, esiin tulee tuttuja nimiä: Turtian Pekka, Mäkelän Jaakko, ja tämän nykyisen Zelenogorskin puolelta kaupungin johto sekä seurakuntasihteeri Tatjana Shakina ynnä eräät muut. Toki Olli oli käynyt Terijoella ja siellä juuri Torkkelinmäellä isänsä kanssa jo vuodesta 1972, ja siinä yhteydessä kulkenut monesti kirkon ohi – ja nähnyt sen aivan toisenlaisessa, maallisessa käytössä.

Kun Neuvostoliitto hajosi, uskonto nousi Venäjänmaalla jälleen arvoonsa, mutta luterilaisten asema ortodoksien keskellä ei ollut Kannaksella helppo, jos on edelleenkaan. Tarvittiin paitsi henkistä tukea myös aineellisia edellytyksiä, että pieni inkeriläisseurakunta pääsisi jaloilleen.

Kesän ja syksyn -92 aikana heräsi ajatus, että inkeriläisten joulusta oli tulossa hyvin vaatimaton. Entä jos kävisi hattu kourassa teollisuuden ja kaupan edustajien luona, olisiko siitä apua? Olli tarttui puhelimeen, ja jo vain oli. Hän ei käytä termiä ”verkottuminen”, mutta käytännössä hän on soveltanut sitä alusta asti.

Hänen käynnistämänsä yhdistys Avustus-Rengas Auttavat kädet on toiminut pitkään ja toimii edelleen. Mutta kohteena Terijoen kirkko on noussut hyvin keskeiseksi. Sen luovuttamisesta luterilaiselle seurakunnalle oli neuvoteltu vuosikausia ja asiaa pidetty esillä kaikilla mahdollisilla tasoilla. Ratkaisua odotellessa jumalanpalveluksia pidettiin milloin kirjastossa, milloin Valkeasaareen rakennetussa ukoushuoneessa.

Kun toive sitten toteutui, elettiin kesää 1998. Seurakunnan silloinen – ja nykyinen – pappi Aleksandr Kudrjavtsov rupesi raivaamaan talon sisäpuolta, kokemusta rakennusalalta kun oli. Sillä tavoin saatiin elokuvateatterin rekvisiittaa puretuksi ja sakaristo seurakunnan käyttöön. Mutta näkyvin muutos oli vielä edessä, sillä ikään kuin kirkko olisi yhä ollut Kino Pobeda eli Elokuvateatteri Voitto. -Yhdellä avustusmatkalla löytyi puutikkaat, autokorjaamosta lainattiin kulmahiomakone, ja niin se teksti lähti, kertoo seinälle kavunnut Olli. Nyt tilalla on luterilainen risti.

Kirkontorni pystytettiin uudelleen, kellot rahoitettiin yksityisellä keräyksellä, ja niitä soitettiin ensimmäisen kerran toukokuussa 2003.

Kirkkoa on korjattu pitkään ja sitkeästi, tavoitteena saada asiat kuntoon satavuotisjuhliin mennessä. Olli on jäsenenä isommassa yksikössä eli tukiryhmässä, mutta myös käytännön "käskassarassa" eli remonttiryhmässä. Korjaamisen eri lohkot kuten suunnittelu, neuvottelut sikäläisen museoviraston edustajan kanssa, tarvikkeiden hankinta ja korjaustöiden valvominen, vaativat työryhmiltä aikaa ja huomiota, kun kohde on toisessa maassa. Eikä kyse ole ainoastaan irkkorakennuksesta, vaan myös sähköjen uusimisesta ja nykyaikaisista apu- ja saniteettitiloista jne jne.

"Loppurutistuksen" jatkuessa todettiin, että budjetti ei riitä kaikkeen mitä sisäseinien kunnostus vaatii, sillä maalaustyön menetelmät ja käytetyt aineet ovat aikojen kuluessa muuttuneet paljon. Sekä venäläisen museoviranomaisen että terijokelaistahon tavoite on kuitenkin ollut samansuuntainen; molemmat pyrkivät autenttiseen lopputulokseen, siihen että kirkko olisi "kuin silloin ennen". Toki siitä on vanhemman polven terijokelaisilla eri käsityksiä. Toisten mielestä katon pitäisi olla punainen, kun se on nyt maalattu vihreäksi, toiset muistavat sisäseinien värityksen erilaisena...

Tikkurilan Väri on antanut apuaan, kun selviteltiin seinien käsittelytapoja ja side- sekä maalausaineita. Niistä oli jo päästy yksimielisyyteen, mutta sitten tuli takapakkia: entinen käytetty sideaine oli haurastunut ja piti kaapia seinistä pois ynnä jälki tasoittaa. Hikinen urakka. Ja tietyt korjaustyöhön valitut aineet oli sertifioitu Suomessa käytettäväksi, mutta niillä ei ollut Venäjällä tarvittavaa sertifikaattia. Alkoi uusi kierros, piti puhutella päättäjiä sekä Pietarin että Tikkurilan suunnalla. Eikä siinä tietenkään kaikki. Ikealta on pyydetty ja saatu keittiön kaapit, Helkamalta kylmäkalusteita, K-Raudalta lähtee vielä nyt kesällä keittiökoneita. Hauholainen puuseppä on tehnyt alttarikaiteen, Hämeenlinnan rovastikunta toimittaa saarnastuolin. Kattokruunuja kaivataan vielä, mutta aikanaan nekin varmasti nähdään kirkkosalin katossa.

Tukiryhmä on kokonaisuudessaan vierailut useasti paikan päällä, ja remonttiryhmä - Olli Torkkeli ja kumppanit - on tehnyt monen monia lisäkäyntejä. Kunnostustöiden ohella on saatu aikaan sankarihautamuistomerkki kirkon piha-alueelle, mikä ansaitsee ihan oman lukunsa.

Näin juhluvuonna kelpaa palata siihen sitkeään työhön, joka Terijoen kirkon ja sen luterilaisen seurakunnan hyväksi on tehty. Esteitä ja vaikeuksia on riittänyt, mutta ehkä remontin motoksi kävisi filosofin lause: "Kun kuulet sanan EI, on se ensimmäinen askel kohti myönteistä vastausta." Tai erään karjalaismummon käyttämä sanonta: "Sil asjal on olt siunausta."